जिजामाता कृषिभूषण २०१२

सौ. रंजना रामचंद्र कदम

मु.पो. इळये, ता. देवगड, जि. सिंधुदुर्ग

- गिरीपुष्पाची शेताच्या बांधावर लागवड करुन त्याद्वारे हिरवळीचे खताचा वापर.
- हापूस आंब्याचे आधुनिक पध्दतीने उत्पादन व आंबा फळाच्या काढणीपासून विक्रीपर्यंतच्या प्रक्रियेत सक्रिय सहभाग.
- ‘रंजना उद्योग’ या व्यावसायिक नावाने आंबा उत्पादनाची विक्री.
- काजु प्रक्रियेत उल्लेखनीय कार्य तसेच काथ्या व मसाला प्रक्रिया उद्योग याबाबत महिलांना प्रशिक्षण व मार्गदर्शन करुन रोजगार निर्मितीची संधी.
- महिला बचतगटांची स्थापना, विविध कृषि प्रदर्शन, प्रशिक्षण शिबिर व चर्चासत्रामध्ये स्वतः सहभागी होऊन शेतक-यांना मार्गदर्शन.
- सरपंच पदाचे कारकीर्दीत महिलांना संघटीत करुन गावात दारुबंदीची यशस्वी अंमलबजावणी.
- कृषि व संलग्न क्षेत्रातील कार्याबद्दल ‘अहिल्याबाई होळकर‘ पुरस्कार.

१८

जिजामाता कृषिभूषण २०१२

सौ. सुनंदा प्रभाकर पाटील

मु.पो. मितावली, ता. चोपडा, जि. जळगाव

१९

- केळी, सिताफळ, लिंबू, आंबा, शेवगा या पिकांमध्ये ठिबक सिंचन पध्दतीचा अवलंब.
- सेंद्रिय पद्धतीने वांगी, मेथी, कोथिंबीर, गिलकी, कारली, कांदा यासारख्या भाज्यांचे उत्पादन
- परिसरातील उत्तम देशी गायींचे संगोपन करुन आदर्श निर्माण केला व चारा पिकाच्या जयवंत या सुधारीत वाणाची लागवड.
- गावरान गायीचे तुप तयार करुन 'नंदिनी कामधेनू' या ट्रेडमार्कने विक्री.
- शेडनेटमध्ये औषधी वनस्पतीची रोपवाटीका करुन त्याची परिसरातील शेतक-यांना विक्री.
- 'भारतीय महिला' कृषि विज्ञान मंडळाची स्थापना.

जिजामाता कृषिभूषण २०१२

सौ. शकुंतला जनार्दन संकपाळ

मु.पो. झरेगाव, ता. बार्शी, जि. सोलापूर

- सन १९८८ मध्ये प्रथमच एक एकर द्राक्ष बाग लावून टप्प्याटप्प्याने वाढ करून आजमितीस एकूण २३ एकर क्षेत्रावर द्राक्षाची लागवड. माणिकचमण, शरद सिडलेस व थॉमसन सिडलेस या जातींचा समावेश.
- डाळींब पीकात आंतरपीक म्हणुन झेंडूच्या पिकाचे तसेच तैवान ७८६ या पपईच्या सुधारीत जातीचे २००८ साली विक्रमी उत्पादन.
- मल्चिंगचा वापर करुन खरबुज लागवडीत एकरी २० टन इतके उत्पादन.
- शेतीमध्ये यांत्रिकीकरणाचा अवलंब करुन ट्रॅक्टर चलित फवारणी यंत्र तसेच शेतीसाठी लागणारी विविध यंत्रसामुग्रीची उपलब्धता.
- टिशुकल्चरच्या रोपांची निर्मिती व शेतीस जोडधंदा म्हणुन दुग्धव्यवसाय.
- 'कृषि उत्सव गौरव पुरस्कार' आणि भारतीय समाज विकास अकादमीचा 'सामाजिक' या पुरस्कारांनी सन्मानित.

२०

जिजामाता कृषिभूषण २०१२

सौ. पुष्पा अमोल कोरडे

मु. पो. बोरी बु., ता. जुन्नर, जि. पुणे

- शेतीत आधुनिक तंत्रज्ञानाचा अवलंब, पॉलीहाऊसमध्ये गुलाबाचे व इतर उच्च मुल्यांकित पिकांचे उत्पादन.
- "आनंद फ्लोरीटेक ॲण्ड बायोटेक" या नावाने उतीसंवर्धित रोपे तयार करण्याचा प्रकल्प.
- रायपनींग चेंबरची संकल्पना तळापर्यंत पोहोचविण्याचा यशस्वीपणे प्रयोग.
- रायपनींग चेंबरच्या प्रसाराकरीता राष्ट्रीय फलोत्पादन मिशनच्या माध्यमातून केळी व्यावसायिकांच्या चर्चासत्राचे आयोजन.
- सेंद्रिय पध्दतीने गुळ उत्पादीत केला असून त्यास बाजारपेठेत मोठया प्रमाणावर मागणी.
- शेतीला पूरक उद्योग म्हणुन शेततळयामध्ये रोहु, मृगळ, कटला या जातीच्या माशांचे उत्पादन.
- सकाळ समुहाच्या ॲग्रोवनतर्फे देण्यात येणाया 'शारदाबाई पवार जन्मशताब्दी' पुरस्काराकरीता निवड.

२१

जिजामाता कृषिभूषण २०१२

सौ. साईश्रीया अशोक घाटे

साईमॉ शुभम अपार्टमेंटस्, बापट मळयासमोर, सांगली

२२

- जमिनधारणा १.१८ हेक्टर असून त्यामध्ये ०.८० हेक्टर द्राक्ष, ०.१० हेक्टर आंबा आणि ०.२० हेक्टर चिकू ही फळपिके.
- माती परीक्षण करुन शिफारशीप्रमाणे रासायनीक खतांबरोबर कंपोस्ट खत, हिरवळीचे खत, गांडूळ खत तसेच जीवाणू खतांचा वापर.
- शेतीमध्ये किफायतशीर पाणी वापरासाठी ठिबक व तुषार सिंचन पध्दतीचा अवलंब.
- निर्यातक्षम हळद आणि बेदाणा उत्पादन करून त्यांची विक्री.
- पर्यावरण व निसर्ग रक्षणासाठी “धरणीधरा’ ’ या संस्थेची स्थापना.
- ‘बिझनेस एक्सप्रेस श्री फौंडेशन’ पुरस्काराने सन्मानित.

जिजामाता कृषिभूषण २०१२

सौ. सरस्वती शिवाजी दाबेकर

मु.पो. कालिंकानगर, नेकनूर, ता. जि. बीड

२३

- ✡ खडकाळ माळरानावर जेथे कुसळही येत नाही अशा ठिकाणी कष्टातून जिद्दीने फळबागेचे नंदनवन.
- ✡ या खडकाळ जमिनीत केशर, हापुस व मलगोबा अशा विविध वाणांची ११०० कलमे.
- ✡ शेतीमध्ये सेंद्रिय खताचा वापर तसेच एकात्मिक किड व्यवस्थापन पध्दतीचा अवलंब.
- ✡ 'सदगुरु बंक्कट स्वामी फळरोपवाटीका' स्थापन करून त्याद्वारे केशर आंबा, चिंच इ. कलमे/रोपे करुन ती परीसरातील शेतक-यांना पुरविण्याचे काम.
- ✡ राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियानांतर्गत शेतात शेततळे.
- ✡ शेती व्यवसायाबरोबरच दुग्धव्यवसाय व शेळीपालन तसेच आंब्याचे लोणचे तयार करुन विक्री करण्याचा गृह उद्योग.

जिजामाता कृषिभूषण २०१२

सौ. अनुपमा भारत कुलकर्णी

श्री तुळजाभवानी साखर कारखान्यासमोर, स.नं.२४१, नळदुर्ग, ता.तुळजापूर, जि.उस्मानाबाद

- एम.ए.(इंग्रजी) पर्यत शिक्षण, इंग्रजीचे प्राध्यापकाची नोकरी सोडून सन २००७ पासून पुर्णवेळ शेती व्यवसाय.
- शेतातून वाहत असलेल्या नाल्यावर बंधारे बांधून जागोजागी पाणी अडवल्याने भूगर्भातील पाण्याची पातळी वाढून सिंचनाची सुविधा.
- 'राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियान' अंतर्गत ५०० आंब्याची व १५०० डाळींबाची लागवड.
- पाण्याच्या योग्य व्यवस्थापनासाठी ८० हजार लिटर क्षमतेचा हौद बांधून ठिबक सिंचन तसेच तुषार सिंचन पध्दतीचा अवलंब.
- स्त्रीभ्रूण हत्येविरुध्द जागृति तसेच अंधश्रध्दा निर्मुलन यावर व्याख्यान देऊन जनजागृतीचे कार्य.
- महाराष्ट्र कृषक समाज व सावित्रीबाई फुले सामाजिक संस्था यांच्या संयुक्त विद्यमाने 'क्रांतीज्योती' पुरस्कार तसेच 'आदर्श शेतकरी' पुरस्काराने सन्मानित.

जिजामाता कृषिभूषण २०१२

श्रीमती. निता राजेंद्र सावदे

मु. कणी मिर्जापूर, पो. वेणी गणेशपूर, ता. नांदगाव खंडेश्वर, जि. अमरावती

२५

- शेतामध्ये खड्डे करुन त्यात काडी-कचरा भरुन कंपोस्ट खत तयार करुन शेतीमध्ये वापर.
- शेताजवळून वाहणा-या नाल्यावर वनराई बंधारे लोकसहभागातून बांधल्याने भूगर्भातील पाण्यातील पातळी वाढण्यास मदत.
- सेंद्रिय खतावर घेतलेला कांदा साठवून त्यांना आलेल्या कोंबाच्या कांद्याची लागवड करुन बिजोत्पादन.
- भविष्यात पुर्ण शेती सेंद्रिय करण्याचा त्यांचा मानस.
- महिला सक्षमीकरणासाठी गृह उद्योग व सेंद्रिय शेतीविषयक प्रशिक्षण देण्याचे कार्य.
- गट ग्रामपंचायतीची स्थापना झाल्यापासून प्रथम महिला सरपंच होण्याचा मान.

जिजामाता कृषिभूषण २०१२

सौ.वंदना पंडीतराव सवाई

मु. पो. उत्तमसरा, ता. भातकुली, जि.अमरावती

२६

- आधुनिक तंत्रज्ञानाचा शेतीमध्ये अवलंब तसेच गांडूळ खत प्रकल्प राबवून उत्पादीत खताचा स्वत:च्या शेतात वापर.
- जिल्हयाच्या ठिकाणी होत असलेल्या कृषि प्रदर्शनीमध्ये सहभागी होऊन उत्पादीत मालाची विक्री.
- सोयाबीनवर प्रक्रिया करुन सोयामिल्क व त्याचे पदार्थ बनवून अंगणवाडीत कुपोषित बालकांना आहारामध्ये देणे.
- गृहोद्योगाबाबत प्रशिक्षण घेतले असून महिलांना शेवया, पापड, कुरडई इत्यादी उद्योगांची माहिती देऊन रोजगाराचे साधन उपलब्ध करुन दिले.
- गावातील व परिसरातील महिलांना एकत्रित करुन बचतगटाची स्थापना व महिला बचतगटामार्फत शेतीकरीता कमी व्याजदरात कर्जपुरवठा.
- बालसंस्कार शिबीर, युवक-युवतींकरीता तसेच वृध्दांकरीता योग व प्राणायाम शिबीराचे आयोजन.
- ‘स्व. राजीव गांधी कृषिरत्न व कुशल उद्योजक’ पुरस्काराने सन्मानित.

जिजामाता कृषिभूषण २०१२

सौ.मालतीबाई मधुकर कुथे

मु.पो. गांगलवाडी, ता. ब्रम्हपूरी, जि. चंद्रपूर

- आंबा, संत्रा यासारखी फळपीके, तसेच भात, भाजीपाल्याची पीके, शेताच्या बांधावर बांबू व निलगिरी या झाडांची लागवड.
- भातपीकाची लागवड श्री पध्दतीने केल्यामुळे भरघोस उत्पादन.
- जिप्समचा वापर करुन नापीक जमिन लागवडीखाली.
- शेतीमध्ये यांत्रिकीकरण केले असून यामध्ये ट्रॅक्टर व बहुपिक मळणी यंत्र बँकेमार्फत खरेदी.
- बायोगॅस संयंत्राचा वापर करुन अपारंपारीक उर्जेचा वापर.
- सरपंचपदी कार्यरत असताना गावातील दारुची दुकाने बंद करण्याकरीता आमरण उपोषण.
- कृषि क्षेत्रात केलेल्या उल्लेखनीय कार्याबद्दल जिल्हास्तरीय' शेतीनिष्ठ पुरस्कार' आणि आखिल भारतीय कुणबी समाज संघटना यांच्या 'शेतीनिष्ठ पुरस्कार' ने गौरवित.

२७